

11. 3. 2002

ID: 15986

Náležitosti dokazování

Konstatuje-li soud rozhodnutí jiného orgánu a založí toto rozhodnutí do spisu, současně však o této skutečnosti neprovede dokazování a účastníkům řízení tak není dána možnost se k tomuto vyjádřit, jde o vadu řízení, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci ve smyslu ustanovení § 241 odst. 3 písm.b), k níž dovolací soud přihlíží z úřední povinnosti.

Konstatuje-li soud rozhodnutí jiného orgánu a založí toto rozhodnutí do spisu, současně však o této skutečnosti neprovede dokazování a účastníkům řízení tak není dána možnost se k tomuto vyjádřit, jde o vadu řízení, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci ve smyslu ustanovení § 241 odst. 3 písm.b), k níž dovolací soud přihlíží z úřední povinnosti.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 20.2.2002, sp.zn. 28 Cdo 1598/2000)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce V. T., zastoupeného advokátkou, proti žalovanému B. K., zastoupenému advokátem, o přechod vlastnického práva a vyklizení nemovitosti, vedené u Okresního soudu ve Strakonici pod sp. zn. 2 C 896/92, o dovolání žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 21.2.2000, čj. 7 Co 2947/99-201, tak, že rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 21.února 2000, čj. 7 Co 2947/99-201, se zrušuje a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Okresní soud ve Strakonici rozsudkem ze dne 12.8.1999, čj. 2 C 896/92-164, vyslovil přechod vlastnického práva k obytnému stavení čp. 7 se stavební parcelou č. 26/2, hospodářské budově se stavební parcelou č. 26/9, a stavebním parcelám č. 26/7 a 26/8 v obci M., katastrální území V., z žalovaného na žalobce, a současně uložil žalovanému povinnost uvedené nemovitosti vyklidit a předat žalobci do tří měsíců od právní moci rozsudku.

Krajský soud v Českých Budějovicích rozsudkem ze dne 21.února 2000, čj. 7 Co 2947/99-201, změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že žalobu zamítl. Vyšel ze skutkového stavu zjištěného soudem prvního stupně, neztotožnil se však s jeho právním závěrem o tom, že jsou v daném případě splněny podmínky pro vyslovení přechodu vlastnického práva ve smyslu ustanovení § 8 odst. 1 zákona č. [229/1991](#) Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o půdě“). Za správný považoval jeho právní závěr, že žalobce je oprávněnou osobou ve smyslu § 4 odst. 2 písm. c) zákona o půdě a žalovaný je fyzickou osobou, která předmětné nemovitosti nabyla od státu, přičemž se jedná o nemovitosti, na které by se vztahovalo právo na jejich vydání podle § 6 odst. 1 písm. t) zákona o půdě. Soud prvního stupně rovněž správně dovodil, že v daném případě nedošlo k nabytí nemovitostí za cenu nižší, než odpovídající tehdy

platným cenovým předpisům, a nevzal za prokázáno, že by došlo k protiprávnímu zvýhodnění žalovaného při nabytí nemovitosti. Na rozdíl od soudu prvního stupně dospěl odvolací soud k závěru, že soud prvního stupně nesprávně posoudil důkazní břemeno o tvrzení žalobce, že žalovaný nabyl předmětnou nemovitost v rozporu s tehdy platnými právními předpisy. Je totiž na žalobci, nikoli na žalovaném, aby prokázal své tvrzení o rozporu s vyhláškou č. [156/1975](#) Sb., o správě národního majetku (dále jen vyhláška č. [156/1975](#) Sb.). Odvolací soud neshledal, že by došlo k rozporu s ustanovením § 7 citované vyhlášky, neboť ani v tomto případě žalobce neprokázal, že o koupi nemovitosti projevila zájem socialistická organizace; s odkazem na doplnění dokazování uzavřel, že k účinnosti kupní smlouvy nebylo v daném případě třeba souhlasu krajského národního výboru, neboť ten, v souladu s ustanovením § 16 odst. 2 vyhlášky č. [156/1975](#) Sb., rozhodl jako orgán oprávněný schvalovat převod majetku, že jeho souhlasu není třeba. Žalobcem navrhované doplnění dokazování ohledně toho, zda uvedené usnesení krajského národního výboru bylo rozpracováno příslušným ONV, považoval odvolací soud za nadbytečné, neboť i v případě, že by tomu tak nebylo, nemohlo to znamenat rozpor s tehdy platnými předpisy ve smyslu § 8 odst. 1 zákona o půdě.

Proti rozsudku odvolacího soudu, který nabyl právní moci dne 28.3.2000, podal žalobce včas dovolání; jeho přípustnost založil na ustanovení § 238 odst. 1 písm a) OSŘ a odůvodnil je tím, že „důvodem dovolání je jednak nesprávné hodnocení důkazů, zejména soudu druhého stupně, jakož i neprovedení dalších důkazů, které byly se strany žalobce navrhovány, tedy jak byla upravena působnost národních výborů a jimi řízených organizací, v okrese S. při provádění vyhlášky č. [156/1975](#) Sb. o správě národního majetku. Právní názor, který uvedl odvolací soud ve svém rozhodnutí, nemá podle jeho názoru oporu v provedeném dokazování, a rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci.“ Žalobce vyjádřil názor, že odvolací soud se nezabýval „tím základním, tedy zda se jednalo v dané věci o přebytný a neupotřebitelný národní majetek, tak jak jej určuje § 6 vyhlášky 156/1975 Sb., o správě národního majetku“. Trvá na tom, že žalovaný získal nemovitost v rozporu s tehdy platnými předpisy a nadto byl protiprávně zvýhodněn, neboť získal z národního majetku nejprve obytnou část domu čp. 7, jejíž podkroví užívalo JZD V., a to nejméně do roku 1984. Žalobce dále namítl, že z hlediska posouzení přebytnosti uvedených nemovitostí pro stát odvolací soud zcela ignoroval přílohu kupní smlouvy ze dne 12.6.1976, uzavřené mezi MNV M. a manžely K., tedy dotazník a čestné prohlášení. V nich citované podmínky JZD jsou podle přesvědčení žalobce v přímém rozporu s dikcí § 6 vyhlášky č. [156/1975](#) Sb. Odvolacímu soudu také vytýká, že se nezabýval důkazy, které jsou obsahem spisu, zejména výpovědi manželky tehdejšího předsedy MNV v M. M. ze dne 4.4.1992, a výpověďmi svědků, i stanoviskem Obecního úřadu v M. Navrhl zrušení napadeného rozhodnutí odvolacího soudu a vrácení věci k dalšímu řízení.

Žalovaný se k dovolání nevyjádřil.

Podle části dvanácté, hlavy první, bodu 17 zákona č. 30/2000, kterým se mění zákon č. 99/1963, občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (OSŘ), a některé další zákony, se dovolání proti rozhodnutím odvolacího soudu vydaným přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, nebo vydaným po řízení provedením podle dosavadních právních předpisů, projednají a rozhodnou podle dosavadních právních předpisů, tj. podle OSŘ ve znění účinném před 1.1.2001.

Dovolání splňuje náležitosti stanovené v § 241 odst. 2 OSŘ a je přípustné, protože napadá rozsudek odvolacího soudu, jímž byl změněn rozsudek soudu prvního stupně ve věci samé (§ 238 odst. 1 písm.a) OSŘ). Vady řízení ve smyslu ustanovení § 237 odst. 1 OSŘ nebyly zjištěny, a dovolatel je ani neuplatňoval. Dovolací soud proto přezkoumal napadený rozsudek v rámci dovolacích důvodů

uplatněných podle ustanovení § 241 odst. 3 písm.c) a písm. d) OSŘ (§ 242 odst. 3 OSŘ).

Odvolací soud správně aplikoval na daný případ ustanovení § 8 odst. 1 zákona o půdě. Poté, kdy nebyl ani soudem prvního stupně, ani soudem odvolacím, shledán důvod přechodu vlastnického práva žalovaného k předmětným nemovitostem na žalobce z důvodu získání nemovitostí za cenu nižší než stanovily tehdy platné cenové předpisy, nebo na základě protiprávního zvýhodnění, bylo předmětem posouzení soudu již jen naplnění skutkové podstaty nabytí nemovitostí v rozporu s tehdy platnými předpisy, a to s vyhláškou č. [156/1975](#) Sb.; to koresponduje i s uplatněnými dovolacími důvody. Tuto skutkovou podstatu uplatnil žalobce v průběhu řízení; dovolací soud se ztotožňuje s právním názorem odvolacího soudu, že důkazní břemeno o naplnění této skutkové podstaty spočívá na žalobci. To se týká např. prokázání, zda byl naplněn postup spočívající v rozhodování organizace o přebytečnosti a neupotřebitelnosti národního majetku a nakládání s ním ve smyslu § 6 a násl. citované vyhlášky. Navíc dovolací soud vychází z ustanovení § 128 odst. 2 ObčZ ve znění platném v době převodů předmětných nemovitostí, podle něhož se za podmínek uvedených v odstavci 1 (technicky vymezujících pojem rodinného domku) považovala za rodinný domek i obytná část zemědělské usedlosti. Podle ustanovení § 15 odst. 5 písm.e) vyhlášky č. [156/1975](#) Sb., bylo možno rodinné domky s příslušenstvím převádět na občany, i když nešlo o majetek přebytečný. Tím spíše není namístě, aby soud přezkoumával, zda jednotné zemědělské družstvo, které původně užívalo některé hospodářské části usedlosti, je nadále potřebovalo. Bylo jisté na jeho posouzení, jak se s ohledem na svou potřebu nemovitosti užívat vyjádří, a v důsledku toho dá s převodem vlastnictví k nemovitostem souhlas, což, jak vyplývá ze spisu, učinilo.

Dle názoru dovolacího soudu však odvolací soud učinil závěr o tom, že nebylo v daném případě třeba schválení převodu národního majetku příslušným krajským národním výborem, bez řádného dokazování, což naplňuje dovolací důvod podle § 241 odst. b) OSŘ. V jeho rozsudku se na str. 4 uvádí : „Doplněním dokazování bylo zjištěno, že souhlas krajského národního výboru k účinnosti kupní smlouvy nebyl v daném případě třeba, neboť krajský národní výbor jako orgán oprávněný schvalovat převod majetku rozhodl v souladu s ustanovením § 16 odst. 2 vyhlášky o tom, že k účinnosti smlouvy o převodu vlastnictví k věcem v národním majetku určité hodnoty, není jeho souhlasu třeba“. (V ustanovení 16 odst. 2 věty druhé vyhlášky č. [156/1975](#) Sb., platné a účinné v době převodů, se totiž stanovilo, že k účinnosti smlouvy o převodu vlastnictví k věcem v národním majetku, uskutečňovaným národními výbory nižších stupňů, se - jde-li o majetek v pořizovací ceně do jednoho milionu Kčs - vyžaduje schválení krajského národního výboru. Podle věty třetí tohoto ustanovení mohl krajský národní výbor stanovit, že k účinnosti smlouvy o převodu vlastnictví národního majetku není schválení třeba, popřípadě ke schválení je příslušný jiný orgán).

Z obsahu spisu však plyne, že odvolací soud o této skutečnosti neprovedl dokazování. Ve spisu je na čl. 190 pouze založena neověřená kopie usnesení rady J. KNV č.126 ze dne 11.května 1976 (doplněná o opatření, schválené usnesením rady téhož orgánu č.130/1981, bod I.), důkaz o této listině však nebyl v průběhu odvolacího řízení proveden a účastníkům tak nebyla dána možnost se k němu vyjádřit (§ 122 odst.1, § 123, § 129 odst.1 OSŘ). Jde o vadu řízení, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci ve smyslu ustanovení § 241 odst. 3 písm.b), k níž dovolací soud přihlíží z úřední povinnosti.

Rozsudek odvolacího soudu byl proto zrušen podle ustanovení § 243b odst. 1 věta za středníkem OSŘ a věc byla vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení (§ 243b odst. 2 OSŘ). V něm odvolací soud provede shora uvedený důkaz, a ve věci znovu rozhodne.

Další články:

- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícím soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)